

Naša Domowina

Informacije třešného zwjazka • Informacie kšywowego zwězka • Informationen des Dachverbandes

Na jubilejnej koncertaj skladnostne 25 lět znowazaloženja Zwjazka serbskich spěwarskich towarzstw (ZSST) přeprosychu zhromadzene chóry z Hornjeje, srjedźnej a Delnjeje Łužicy 4. junija do cyrkwe swjateho Miklawša w Choćebuzu (foto) a 5. junija do Němsko-Serbskeho ludoweho džiwdala Budyšin. Něhdze 200 spěwarkow a spěwarjow zanjesе w běhu programu mnoho znatych a rady spěwanych pěsnjow. Prěni raz zaklinča tam medley, kotryž je předsyda ZSST Pětr Cyž k jubilejnej napisal. Wón měješe tež cylkowny wumělski nawod wobeju koncertow.

foto: Michael Helbig

Tutej serbskej wubrance pojědžetej na Europeadu

„Smy derje přihotowani“, praji nawoda serbskeje delegacie na Europeadu Marko Kowar (deleka nal., 3. wotlěwa) na nowinariskej rozmołwje pod nawodom referenta Domowiny Clemensa Škody (deleka, 4. wotlěwa) 25. meje w Njebjelčicach. Mustwje zastrupowachu trenarjej a nawodaj mustow (žony: Handrij Rachela a Pětr Bejmak; muže: Frank Ričl a Bjarnat Deleńk, wotlěwa).

Marko Kowar wuzběhny: „Chcemy w orchestrje narodnych mjeňsin sobu hrać, chcemy zhromadność hajić a wězo w sporće to maksimalne docpěć.“ Trenarjej a nawodaj mustow rozprawjachu wo intensiwnym treningu, wo testowych hrach a wosebje wo wulkim zapalu wšich hrajerkow a hrainerjow, kiž su polni wočakowanjow a so na lětušu Europeadu jara wjesela.

Europske koparske mištersta narodnych mjeňsin wotměja so wot 18. do 26.06.2016 w Južnym Tirolu. Serbskej wubrance – cylkownje 60 wosobow – wotjědžetej 17. junija z mustowym busom wot Njebjelčic. Kwartéry maja w bliskości swojich hrajnišćow skazane. Něhdze 200 fanow z Łužicy je so tohorunja přizjewilo. Serbja wobdzěla so třeći raz na Europeadě a běchu 2012 we Łužicy hosticeljo tutoho sportowego podawka, kiž Federalistiska unija europejskich narodnych skupin organizuje.

► www.europeada.eu

foto: Jörg Stephan

Wopominanje padnjených wojakow

Štvortk, 28.04.2016, wopominaše w Chrósćicach wjace hač 150 pólskich hosći ze Žarow a Žagańa swojich padnjených wojakow 2. swětoweje wójny. Na swjatočnosći při pomnikomaj na Fulke hórce wobdželiku so mjez druhim Chróścanski wjesnjanosta Marko Kliman, předsyda Domowiny Dawid Statnik a županka župy „Michał Hórník“ Zala Cyżowa. Šulerjo Chróścanskeje zakladneje šule pod nawodom Wórše Wičazoweje swjatočnośi z malym programom wobrubichu. Slědowaše Boža mša we wosadnej cyrkwi, na kotrejž spěwaše chór ze Žagańa. Prjedy hač so hosćo dale do Zhorjelca podachu, we wjace zaměrowej hali „Jednota“ zhromadnje wobjedowachu.

fota: Clemens Škoda

Serbske młodžinske džělo dóstanie nowe woblico

Po mnoho idejach, rysowankach a pryzlach prezentuje so nowe logo za serbske młodžinske džělo Domowiny. Wot spočatka tutoho lěta je kublanska referentka Domowiny Rejzka Wałdžic zhromadnje z grafikarjom Šćepanom Hanušom logo wuwiwała. 12. měrca 2016 prezentowaše so značka potom přeni raz zjawnje na posedzenju Zwjazkowego předsydstwa Domowiny w Budyskim Serbskim domje.

Čerstwa swětlozelena a běla barba dawa loge hižo na přeni pohlad wěste młodostne

wupruženje. Słowo „MY“ je statement a jasna pokazka na serbsku *młodźinu*. Při tym steji pismik „m“ za młodžinu a pismik „y“ za mjezynarodne a wotewrjene zmyslenje našeje młodžiny a wotpowěduje jendželskemu přełožkej *youth*. Štóž čita potom „serbske młodžinske džělo“ je snadž zadžiwany, čehodla so wuzběhrne pismik „d“ – tež to ma swój zmysł, dokelž hodzi so tak wopisanje w hornjo- a delnjoserbščinje čitać, wšako mamy tež w Delnej Łužicy dosć aktiwnye serbske *młozinske žělo*. R. Waldžic

Namjetý za „Myto Domowiny“ a „Čestne znamješko Domowiny“ 2016 zapodać

Lětsa maja so zaso zaslužbne wosoby z Mytom Domowiny, z Mytom Domowiny za dorost a z Čestnym znamješkom Domowiny wuznamjenić.

Z Mytom Domowiny maja so wosoby počescić, kotrež so zaměrnje a wuspěšnje za zachowanje a wozrođenje serbskeje kultury, wosebje pak serbskeje rěče zasadžuja, kaž starší, kublarjo/-ki a wučerjo/-ki, dołholětni předsydža/dołholětne předsydki Domowinskich skupin a druhich towarzstw.

Z Mytom Domowiny za dorost wuznamjeni so młodostny/a abo skupina, kotryž/kotraž so na wusahowace wašnje za serbsku rěč a kulturu angažuje.

Z Čestnym znamješkom Domowiny připóznaja so zaslužby w towarzystwovym džěle, za zwoprawdženje programa a směrnicow Domowiny.

W mjenje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny prosymy člonow župow a towarzstw a tež jednotliwcow, zo bychu swoje namjetý za wuznamjenjenje hač do 30. junija 2016 zapodali na slědowacu adresu:

Domowina - Zwjazk Łužiskich Serbow z. t.
Póstowe naměsto 2/Postplatz 2
02625 Budyšin/Bautzen.

Swój namjet móžeće tež z e-mailku pósłać na
► clemens.skoda@sorben.com.

Zjawne wupisanje

DOMOWINA

W zarjedze Domowiny ma so na wobmjezowany čas wot 1.8.2016 do 31.1.2018 městno regionalneje rěčnicy/regionalneho rěčnika wobsadžić.

Jeli Was wabja

- zhromadne džělo z towarzstwami, wolenymi gremijemi a komunami w teritoriju župy „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin,
- přihoty a koordinowanje zhromadnych předewzaćow župy a serbskich towarzstw w spěchowanju serbskeje rěče a kultury,
- zhromadne džělo w zarjedze Domowiny a z dalšimi serbskimi institucijemi kaž tež
- sobudželo w gremijach wokrjesa k za-stupowanju serbskich zajimow,

potom požadajće so hač do 17. junija 2016 w zarjedze Domowiny, Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin (tel. 03591 550-102).

Wočakujemy

- wotzamknjene fachowošulske wukublanje,
- ertne a pisomne wobknježenje serbskeje rěče, rady tež znajomosće cuzych rěčow,
- wobšérne znajomosće na polu stawiznow a kultury Serbow,
- zwjazanost ze serbskim towarzystwovym žižjenjom,
- dobre komunikaciske zamóžnosće, wysoku motiwaciju a fleksibelnosć a
- jězbnu dowolnosć.

Mzda płaci so po TV-L. Dželowe městno je w Serbskim domje w Budyšinje.

Žony su wurzne namołwjene so požadać. Zbrašeni so při samsnej kwalifikaciji přenjotnje wobkedžbuja.

Mytowanski wuběrk prosy wo to, za namjet nowy formular wužiwać, kotryž je składowany na webstronje:

► <http://www.domowina.de/hsb/domowina/wuberki/mytowanski-wuberk>.

W tutym dokumenće namakaće dalše informacie. Hdyž maće k tomu prašenja, móžeće so ze zarjadom Domowiny tež rady direktnej skontaktować.

Clemens Škoda

referent Domowiny za kulturu a wukraj, e-mail: ► clemens.skoda@sorben.com, tel. 03591 550-208

We Wrocławiu, lětušej kulturnej stolicy Evropy, wotmě so wot 18. do 22. meje kongres Federalistiskeje unije evropskich narodnych skupin (FUEN). Zastupjerjo Serbow (foto) zaspěwachu Hanzej Heinrikej Hansenej, kiž bu jako prezent FUEN rozžohnhovaný, jemu wěnowany spěv. Kongres wuzwoli Loránta Vincze jako noweho prezidenta FUEN. Wón přisluša madžarskej mješini w Rumunskej. Bjarnat Cyž (na foće napravo) bu znova jako jedyn ze šešć viceprezidentow woleny, Dawid Statnik jako člon evropskeho dialogneho foruma FUEN.

Dalše temy běchu na příklad situacija narodnych mješin w Polskej, Ukraine a na Balkanje, mješiny w krizových regionach a dodžerženje evropskich mješinowych zakonjow w krajech, kiž su EU přistupili.

foto: FUEN/Krzysztof Swiderski

18. hłowna zhromadźizna Domowiny dnja 25.03.2017 we Wojerecach Trjebamy kreatiwnosć młodźiny a nazhonjenja staršich

Po wustawkach Domowiny (artikl 7) je hłowna zhromadźizna, kotař so kóžde druhe lěto schadžuje, najwyši organ Domowiny. Wona so přewjedže jako delegata na zhromadźizna, na kotrejž wobdžela so z hłosowanskim prawom čloñojo Zwjazkowego předsydstwa Domowiny a delegača. Delegatow nominuja župy a sobustawske towarstwa Domowiny po wosebitym kluču, kotrejž je zwjazkowe předsydstwo na swoim posedzenju dnja 28.05.2016 postajiło. Namjet předvidzi cyłkownje 190 delegatow.

Kóžde štvorte lěto, přichodny króć klętu, je hłowna zhromadźizna zdobom wólby na zhromadźizna. Wona ma na zakładze rozprawnistwa wo wólnej dobe 2013-2017 rozsudži wo tym, hač so dotalne zwjazkowe předsydstwo jako najwyši organ Domowiny mjez hłownymaj zhromadźiznomaj ze zamołwitośće wuwjaza. Hdyž so tomu přizwoli, potom slēduja nowowólby za přichodnu wólbnu dobu 2017-2021. Delegača wola w tajnych wólbach najprijeđe předsyu a dweju městopředsydow Domowiny. Wobkedžbowač ma so při tym, zo stej pola wuzwolenych Delnja a Hornja Łužica zastupjenej. Za tuchwilnu dobu njeje so při zašlych wólbach žana kandidatka a žadyn kandidat za wólby najwyšich reprezentantow Domowiny z Delnjeje Łužicy namakała resp. namakał. Snadž so nam tole kľetu zaso poradži, dokelž je Župa Dolna Łužica z. t.

wažny stołp skutkowania Domowiny a poprawom tajkeho reprezentanta ze swójskich rjadow na čole Domowiny trjeba.

Ze swojim wuzwolenjom su předsyda a městopředsyđaj Domowiny zdobom z čłonom zwjazkowego předsydstwa. Delegača hłowneje zhromadźizny maja nětko nadawek, na zakładze płaciwego wólbnego porjada Domowiny hač do 27 dalších člonow zwjazkowego předsydstwa wolić, dokelž móže tutón gremij po wustawkach Domowiny cyłkownje hač do 30 člonow méc. Za tute wólby doporuča so wólby modus, po kotrymž dóstanie kóžda župa a kóžde sobustawske nadregionalne towarstwo jedyn mandat, štož wučinja 18 městnow w zwjazkowym předsydstwie. Za rozdželenje dalších dżewjeć městnow so namjetuje, zo so na 500 člonow jedyn další mandat přidželi. Čloñojo zwjazkowego předsydstwa nimaja w padže zadžewanja direktneho zastupjera. Hdyž chcedža w běhu wólnej doby mandat z wažnych přičin zložić je wažne, zo ma wotpowěđna župa/wotpowěđne nadregionalne towarstwo na zakładze wólbow nasłedného kandidata. Tohodla apeluje so na župy a nadregionalne towarstwa, wjace kandidatow nastajiť hač změja mandatow w zwjazkowym předsydstwie.

Dale wola delegača stajnjie pjeć člonow rewizjyneho kaž tež změrcowskeho wuběrka Domowiny.

Nic naposledk wjeselimy so na čilu disku-

siju k prašenjam Domowinskeho džela a k cyłkownemu połoženju serbskeho luda. Ze zakladom diskusije budu program „Domowina 2025“ a dželowe směrnicy k jeho zwoprawdženju. Po dwémaj lětomaj płaćiwośće tuteju dokumentow je načasu přeni rezimej scahnyć, a wězo je přeco tež wažne, nowe ideje do přichoda wuwiwać. Nadzijamy so, zo budže naša młodźina ze swojej kreatiwnosću a ze swojim čerstwym duchom dosć derje mjez delegatami zastupjena. Hromadźe z našimi nazhonitymi staršimi člonami hodži so potom wo dalšim spomóżnym puću Domowiny do přichoda diskutować.

18. hłowna zhromadźizna přewjedže so tónkróć po 16 lětach zaso we Wojerecach, hdjež je so Domowina założila. Městnosć wuradžowanja budže žurla Wuchodosaskieje nalutowarnje Drježdany, kotruž nam tuta samo darmotnje k dispoziciji staji, za čož so hižo nětko wutrobnje džakujemy. Hač do kónca tutoho lěta měli so kandidača za horjeka mjenowane nowowólby organow Domowiny dobyć. Trjebamy zwolniwych, kmanych a aktiwnych ludži za tute naročne čestnohamtske skutkowanje.

Wjeselimy so tuž w zarjedże Domowiny na wuspěše zhromadne přihoty našeje přichodneje hłowneje zhromadźizny, kotrež koordinuje prezidiu zwjazkowego předsydstwa.

Werner Sroka
referent Domowiny

Něco wjelgin wažnego w historiji Serbow a Domowiny

Kupcne foto dlujkolétnych aktívnych člonkow Domowiny, kenz su dostali na swetocnosći dnja 8.9.2006 w Hochozy medalju „Župa Dolna Lužyca – 50 lět člonk – 8.9.1946 we Wjerbnje“ foto: G. Wieczorek

Před 25 lětami – 31. maja 1991 – jo se něco wjelgin wažnego stało w historiji Serbow a Domowiny Dolneje Łužyce. Ze styrich doněntejšnych župow Chóśebuz, Gubin-Baršć, Kalawa-Lubin a Grodk su wutwórlili zgromadnu Domowinsku župu w Bramborskej, ga župu Dolna Łužyca, ako jo dostała w lěše 1992 status – zapisane towarzystwo/e.V. Nježli pak wó tom pišomy, kak jo k tomu pšišlo, comy hyšći raz krotko slědk glěda na

Wtówrjenje Archiwa zgubionych jsow dnja 14.10.2006 w Rogowje foto: M. Helbig

wuwiše Domowiny w Dolnej Łužycy. Gaž su 1912 założyli we Wörjejcach Domowinu, jo se pši tom wobzeliło jano jadno towarzystwo z Dolneje Łužyce – ga Mašica Serbska. Dolnoserbski farař Bogumił Śwjela jo měl na tom wjeliki pólzel, jo žaržał għonne nagrono a jo teke naražil to mě Domowina. Bóžko pak njejo pšišlo k organizowanemu žělu Domowiny w Dolnej Łužycy, lēcrownož rowno we Weimarskem casu jo se wuwiło w Dolnej Łužycy šyroke serbske kulturne żywjenje. 1936 jo předsedař Pawoł Nedo pisał na Bogumiła Śwjela, až maju předk, założyš župu Dolna Łužyca a wón jo deňa byš jeje župan. Pšez to, až jo se lěto pózdzej Domowina zakazała, pak njejo k tomu dojšlo.

Pótom, až běchu 10. maja 1945 w Górnjej Łužycy Domowinu nowo założyli, su 8. septembra 1946 we Wjerbnje wutwórlili Domowinu za Dolnu Łužycu. Měto Laški bu předsedař, spisowařka Mina Witkojc jo se deňa stará za kulturne žělo. Akle w januarje 1949 jo pón dostała Domowina wót bramborskego kněžarstwa oficjalnu dowolnosć za

žělo we wokrejsach Chóśebuz, Kalawa, Gubin a Grodk. 15. maja jo chopiła župa Dolna Łužyca ze swójim běrowom w Chóśebuzu ze žěлом. Ned za tym su nastali předne kupki. W Depsku

na pšiklad jo se pši założenju wobzeliło 85 luži, w Strajažowje 100, we Werbnje 120 a w Turjeju samo 200. Na głownej zgromażinje Domowiny w aprylu 1949 w Budyšynje jo se južo wobzeliła nabejna delegacija z Dolnej Łužyce.

Pótom, až su założyli 1952 wobvod Chóśebuz, jo až do 1954 Domowina žělała ako wobvodna organizacija z wobvodnym předsedarstwom. To pak njejo se ako wužytne a efektiwne wópokazało, a to su wutwórlili 4 samostatne župy ze župnym předsedarstwom a z sobuželašerjami. Župa Chóśebuz jo byla ta nejwětsa a jo měla 1963 južo 28 kupkow z 892 člonkami. 1954 su założyli župu Gubin-Baršć, tegdy z 89 člonkami w Turjeju, Mósće, Janšojcach a Drjejcach. Lěto pózdzej 1955 stej nastalaž župje Kalawa-Lubin (tegdy z 5 kupkami) a Grodk z 28 člonkami.

Až do lěta 1989 jo se Domowina w Dolnej Łužycy zaměrnje wuwiła a se rozširila z nowymi člonkami a kupkami. Gaž jo měla celá Domowina na kóncu lěta 1989 dogromady wokoło 14.000 člonkow, pón jo jich to bylo pšišamen 4.000 w styrich župach Dolnej Łužyce. To groni we wokrejsach Chóśebuz, Kalawa, Lubin, Gubin, Baršć a Grodk a w městce Chóśebuz, a to w 68 kupkach. K tomu jo pšišla hyšći wjelika Domowinska kupka na SRWŠ „Marjana Domaškojc“. W župje Chóśebuz jo jich to bylo 1639 člonkow w 30 kupkach, w župje Gubin-Baršć 905 člonkow w 12 kupkach (wót nich 289 w kupce Janšojce), w župje Kalawa – Lubin 731 člonkow w 15 kupkach a w župje Grodk 469 člonkow w 11 kupkach. Wót nich jo něži kuždy tšeší člonk pšišeł z młožinu.

13. Žen wotbagrowanych serbskich jsow dnja 12.6.2010 na teritoriumje 1982 wotbagrowanje jsy Tšawnica/Tranitz. Pši pulče zastupujuci jadnař Domowiny Harald Koncak, srjejža předsedař Domowiny Jan Nuk foto: P. Hórnik

Delegaty župy Dolna Łužyca na 16. Głownej zgromażinje Domowiny dnja 23.3.2013 we Wjerbnje foto: J. Helgest

Južo na pósejzenju Zwězkowego předsedarstwa Domowiny 17.11.1989 w Turnowje jo se wudało gronić „Z nowej Domowinu teke w Dolnej Łužycy serbstwo skšusiš“.

Pominało jo se, až dej měs kuždy Serb swójo městno w Domowinje a až musy se Domowina docelego demokratiski wótnowiš. Wobzamknuli su tegdy, až dostanjo župa Chóśebuz mě „Bogumił Śwjela“ a župa Gubin-Baršć mě „Fryco Rocha“, což bózko njejo se pšesajžilo.

8. Bramborski wejsny a žnjowny swěžeń jo byl 10. a 11.9.2011 w Dešnje. Tam su ze zmačali (wotl.) krajny rada wokrjesa Sprewja-Nysa H. Altekriiger, ministarski prezident Bramborskeje M. Platzeck, županka dr. M. Norbergowa a předsedař Domowiny D. Statnik. foto: M. Helbig

Ta droga k wótnowjenju Domowny pak njejo byla lažka a bejnje casa jo pšejišlo, nježli smy měli nowu, demokratisku Domowinu. W januarje 1991 jo Domowina na swojej 1. głownej zgromażinje w Chóśebuzu wobzamknula nowy statut. To jo groniło, až jo Domowina něčto zapisane towarzystwo a jo ako Zwězku Łužyskich Serbow to kšywo za župy a towarzystwa, tak až běšo se wóna 1912 założyła. Z tym jo se teke za Domowinu w Dolnej Łužycy wotwórlila droga za dalšne wuwiše. To jo bylo teke dla togo notne, dokulaž jo how zgubiła vjele člonkow. Tak smy měli w tom casu jano hyšći 3.090 člonkow w 67 kupkach a jano někotare mjasece pózdzej, kóńc maja 1991, 2440 člonkow w 60 kupkach. Wšake kupki su se rozpuščili – na pšiklad na Górah, w Siseju (Wolfshain) a w Šejnježe (Schönhöhe). To jo byla kwitowanka za centralistiske a sociali-

25 LĚT ŽUPA DOLNA ŁUŽYCA

25 lět župa Dolna Łužyca z. t. – rědna gózba za serbski festiwal 2016 w Janšojcach

Kupki w něgajnej župje Gubin-Baršć su se južo dlejši cas žycyli taki pšawy festiwal serbskeje kultury teke w jich wokolinje. Jubilejne lěto župy jo taka gózba. Towaristwa a Domowinske kupki se južo pšigótuju na ten jubilej. W Janšojcach jo nastál pšigótowański wuběrk z pódpru gmejny, dalšnych Janšojskich towaristwów, Pičańskiego amta, Janšojskeje Domowinskeje kupki, župnego pšedsedarstwa a drugich zajmcow.

Sobota, 20.08.2016 jo žen dolnoserbskich žnjownych nałogow. Nic jano łapanje a

Na Kokoše 2015 w Janšojcach foto: H. Matik
zabijanje kokota, teke rejtownanie wó kołac, štapanje wěnca a Jańska rejtownanie bužo

dolnoserbska młožina pšedstajaś. Nježelu, 21.08. zachopijo se drugi žen festiwalu z namšu. W swěžeńskiem pšešegu pokazuju kupki a towaristwa žywu serbsku kulturę. Jaden wjerašk na jawišcu jo program Serbskego ludowego ansambla z Budyšyna. Ale, wěcej njok pšeraži – jano naše nejwutšobnejše pšepšosenje 20. a 21. awgusta 2016 na festiwal serbskeje kultury do Janšojc. Witamy wósebnje gości w našej rědnej serbskej drastwje, teke z drugich rejonow.

K. Tšukowa

regionalna powědarka Domowiny

Wušy šolta města Chóśebuz Holger Kelch (srjejža) jo se dnja 17.09.2015 w Serbskim domje w Chóśebuzu zmakal ze zastupnikami serbskich towaristwów a institucijow.

foto: H. Matik

stiski wusměrjone žělo Domowiny do 1989, aко jo to pisał Harald Koncak w lětosnej Praťji.

Co cinyš? Tegdy jo se rožila ideja, zasej wutwóriš zgromadnu župu Dolna Łužyca, aby se zběrali wše mócy a móžnosći za dalšne a systematiské žělo Domowiny. To jo se pón stało 31. maja 1991 w Serbskim domje w Chóśebuzu. Pšepšosonych jo było wokoło 100 člonkow ze tych 4 župow, mjazy nimi člonki ze wšykných styrich pšedsedarstwów. Pšišlo pak jo rowno tak wjele, až su móga-

bow. Za prědnou županku su wuzwolili Utu Henšelowu, jeje žělo su dalej wjadli Bjarnat Rěntš, Fryco Libo, Pětš Petrik, dr. Madlena Norbergowa a Měto Nowak. Něnto jo župan Harald Koncak, dľukolětny zastupny jadnář Domowiny.

Lažke pak njejo bylo to žělo noweje župy a jeje pšedsedarstwa. Licba člonkow jo da-lej spadowała. W měrcu 1992 su licyli w župje wokoło 1.500 člonkow w 57 kupkach. Zaměrne žělo pak jo k tomu wjadlo, až jo se to stabilisérovalo, až jo jich to něnto w lěše 2016 dogromady 42 kupkow z wokoło 1.180 člonkami (mjazy nimi 9 młožinskich kupkow z něži 400 člonkami). Wósebnje

Na Mjazynarodnem folklorinem festiwalu 2015 w Hochozy foto: B. Felberowa

Stajenie majskego boma 2015 w Rogowje foto: H. Matik

25 lět za župu Dolnu Łužycu. Kupki a člonki se cuju ako žél wjelikeje župy, lěcrownož njejsu zabyli na swóje körjenje a tradicije w tegdejšnych 5 samostatnych župach. Su pak gromadu rosli do wjelikego celka a nichten se nječuo někak zabyte. To bužo se wěscé tež lětosa pokazaś w awgušće na wjelikem festiwalu serbskeje kultury w Janšojcach. Wjelgin wažny rezultat jo teke ten, až jo zgromadna župa Dolna Łužyca něnto rownopšawny a mócnějšy partner za bramborski parlament a kněžarstwo, za wšykne druge statne instance a za serbske institucije.

A ten třach, až bužo se Domowina w Dolnej

Licencje głosow wólbów Bramborskeje serbskeje rady 2015; napšawo pšedsedař wuběrka Jörg Masnik foto: H. Matik

li wobzamkuń to założenie noweje župy. Wšake su byli pšešivo tomu, dokulaž su měli třach, až se wutwórijo z tym zasej nowa centrala a až se pón pšemało glěda na kupki na kšomje župy. Rozsužili su se na toś tej historiski wažnej zgromażinje za to, až župa Dolna Łužyca pšistupijo Zwězkoju Łužyskich Ser-

mócnje pak jo pšiběrala licba towaristwów a zjadnošeństwów, aко su pó lěše 1991 župje pšistupili. Jich jo něnto 22 z 1.110 člonkami. Tak licy župa Dolna Łužyca něnto pšisamem 2.300 člonkow. Z tym njejo jano ta nejwětša mjazy 5 župami, ale něži kuždy tšeší člonk Domowiny jo něnto doma w Dolnej Łužycy. Dobra a naglēdna jo bilanca tych zachadnych

Na 135. Zapuscę 2016 w Prjawozu foto: H. Matik

Wjeliki župny projekt jo kužde lěto Superkokot, 2015 w Žylowje. foto: H. Matik

Łužycy wótźeliš wót celeje Domowiny, njejo byl wopšawnjony. Wjelika dolnołužyska župa ze swójimi nazgónjenjami a mócam podpěrujo a wobliwują wjelgin celu Domowiny a jeje žělo – tak jo to Dawid Statnik, pšedsedař Domowiny, na lětosnej głownej zgromażinje w Žiwizach (Siewisch) gronił.

Horst Adam

Swjedženska akademija na česć Jana Arnošta Smolerja

Jurij Łuščanski nowy předsyda Maćicy Serbskeje

Maćica Serbska bě 5. měrca přeprosyla na wopominanskú swjatočnosť za Jana Arnošta Smolerja při Smolerjec swjibnym rowje foće: Ludwig Sachsa

Skladnostne 200. posmjertrych narodnín Jana Arnošta Smolerja přeprosy Maćica Serbska sobotu, 5. měrca 2016, na wopominanskú swjatočnosť na Hrodžisko, hdjež je pochowany. Předsyda Maćicy Serbskeje, superintendent Jan Malink, hódnočeše po zhromadnje zanjesenym spěwje „Ja Słowjan sym“, kotrehož tekſt bě Smoler zeserbščil, skutkowanje Smolerja za Serbow. Mnozy zastupjerjo serbskich towarzstwov kaž tež serbskich institucijow wužichu móžnosť a połožichu wěnc abo kwęcél před loni wobnowjene rowniščo Smolerjec swójby. Ze serbskej hymnu so wopominanje na Hrodžisku zakónči. Přizamkny so swjedženska akademija na česć Smolerja w Serbskim muzeju, kotruž skupina Přezpólni z ludowymi pěsnjemi ze zberki Jana Arnošta Smolerja a Leopolda Haupta hudźbne wobrubi.

Po witanju přez hosćičelku, nawodnicu Serb-

ského muzeja Chri-

stinstu Boguszowu, a postrownych slo- wach předsydy Domowiny Dawida Statnika sc̄ehowaše wuznamjenjenje lětušeje kandidatki za myto Michała Hórniaka. Luisa Naw- kec z Wotrowa bě zapodała fachowe dželo na temu „Beno Budar – načasna serbska literatura na příkladze knihi „Tež ja mějach zbožo““, za kotrež spožci so

jej připóznawanske myto.

W přenim swjedženskim přednošku wěnowaše so Marka Cyžowa wuznamej Smolerja za wuwiče serbskeje hudźby, zaběrajo so mjez druhim ze serbskimi spěwanskimi swjedženjemi a jich wuznamom za hajenne serbskeje hudźby. Trudla Malinkowa přednošowaše wo stawiznach swójby, za čož bě wuhodnočila wšelake žórla. Referentka poda mnoho nadrobnosćow wo dónice potomnikow Smolerjec swójby hač do generacie praprawnučkow a ilustrowaše přednošk z tójsto wobrazami. Po swjedženskej akademiji přeprosy Maćica Serbska na přječe do hosćenca „Burghof“.

Za člonow Maćicy Serbskeje přizamkny so w 14 hodź. hłowna a wólba zhromadzizna w Serbskim muzeju. Po rozprawach předsydy, zamolwiteje za financy a nawodow sekcijow, komisijow a wuběrka sc̄ehowachu wólby.

Na głownej zgromażinje dolnolužyskiej Maćice Serbskeje 20. maja w Chóšebuzu su wuwolili do jeje předsedarstwa (wotlěwa): dr. Christianu Piniekowu, dr. Pětša Šurmana ako předsedarja, Antje Kellowu a dr. Hartmuta Leipnera. Napšawo předsedař Maćicy Serbskeje Jurij Łuščanski

Wupisanje wubědžowanja

Krabat 2.0

župow Budyšin a Kamjenc

Wupisanje méri so na serbskich maćernorčnych šulerjow a młodostnych w starobnymaj skupinomaj 2. do 4. lětnik a wot 14 do 27 lět (šulerjo, młodžina, studenča). Tema rěka:

„Krabat džensa – pisaj, basni, moluj“

Zapodać móža so kreatiwne wudželki a literarne twórby w regionalnym běrowje Domowiny w Chrósćicach, Při pastyrni 4 (tel. 035796 96254) abo w zarjedze Domowiny w Budyškim Serbskim domje (tel. 03591 550-102).

Doba wubědžowanja je wot 8.8.2016 do 20.10.2016. Wosebita jury dobyčerjow pomjenuje. Mytowanje dobyčerjow budže 9.12.2016 w 19.00 hodź. w Serbskim muzeju Budyšin. Najlěpše wudželki so wustaja.

Dotalny předsyda Jan Malink po wosom lětach nawjedowanja hižo njekandidowaše. Jurij Łuščanski podžakowa so jemu za spomózne dželo a wuběhny někotre mězniki w času skutkowanja Malinka jako předsydy Maćicy Serbskeje. Tak wupisaja so po jeho namjeće kóžde druhe lěto tři dorostowe myta: Myto Michała Hórniaka za gymnazialistow z Hornjeje Łužicy, Myto Bogumiła Świeje za gymnazialistow z Delnjeje Łužicy a Myto Arnošta Muku za studentow resp. absolwentow. Dale je so Malink zasadžil za předzéžlanje wustawkow towarzstwa. Po 25 lětach skutkowanja jako městopředsyda Maćicy Serbskeje tež Marko Kowar vjace za předsydstwo njekandidowaše. Woběmaj wupraj si so w mjenje „stareho“ předsydstwa džak.

Hłowna zhromadzizna wuwolili potom Jurja Łuščanskego za noweho předsydu. Do předsydstwa wolachu so dr. Annett Brězanowa (zamołwita za člonstwo a archiw), Marka Cyžowa (protokol, zastupjerka Maćicy w Zwjazkowym předsydstwie Domowiny), Jěwa-Marja Čornakec (zamołwita za financy), dr. Ines Kellerowa (zamołwita za Maćicne myta), Janka Pěčkojc de Lévano (protokol), dr. Anja Pohončowa (městopředsydk, zamołwita za internetnu prezentaciju), prof. dr. Dietrich Šolta (nimo Jurja Łuščanskego sobuzamołwity za wukraj) a dr. Pětš Šurman (předsyda Maćicy Serbskeje).

Na zetkanju sekcije literatura, wumělstwo a wukraj wutoru, 19. apryla 2016, wuwolichu člonovo prof. dr. Dietricha Šoltu, bywšeho direktora Serbskeho instituta, za nawodu sekcje.

dr. Anja Pohončowa

Krabat mjez nami – džělarnička

Třesny zwjazk Domowiny přeproša wutrobnje serbskich młodostnych na lětušu grafitijowu džělarničku „Krabat between us“, kotař wotměje so wot 19. do 21.08.2016 w Kamjentnym domje w Budyšinje. Nimo serbskich a němskich młodostnych wobdžela so tež młodži čekancy na kreatiwnych dnjach, kotrež nawjeduje grafitijowy a airbrushowy wumělc René Kruner z Drježdžan.

rys.: Saf artifex

Tuchwilu přewjedu so hižo přihotowanckie dny za tutu wumělsku džělarničku. Serbscy młodostni, kiž mają zajim, njech přizjewia so pola kublanskeje referentki Rejzki Wałdžic pod ► t.walde@sorben.com.

Nalětni swjedžen na Ćiskowskim dworje

Ze zajimom wobkedžbowachu hosćo, kak Měrćin Herrmann na tradicionelne wašnje ze smjetany butru dźela.

Njehladajo na chłodne wjedro a mnoho wšelakich poskitow we wokolinje příndže wjeli stajnych hosći 23. apryla k nalětnemu swjedženju na Ćiskowski dwór. Bě to dobra přiležnosć, sej zeleninowe a kwětkowe rostliny abo mału wosebitostku na swjób-

ných čaporowych wiķach kupić. Ze swojimi strowotni-skimi desčičkami z Blótow bě Arnold Klähr z Wětošowa wosebitny flair na nalětnje wiķi w Ćisku sobupřinješ. Z ruku zhotowjene drjewiane wudželki z topołowego drjewa su jeho wosebitostka. Wjele ludži tłočeše so wokoło stejniska Herrmannec swójby. Ze zajimom wobkedžbowachu hosćo, kak na tradicionelne wašnje ze smjetany butra nastanje. Mjez tym zo so Měrćin Herrmann při butrobasu počeše, mješe Adelheid Herrmannowa ruce połnej dźela, próstwam ludži wo butranku a čerstu butru wotpowědować. W Spičce, z kotrejē

bě w posledních dnjach mała serbska stwaastała, běchu sceny dokoławoko serbskich jutrownych nałożkow widźeć. Sabine Modschingowa pokazowaše swoju wuškinosć při debjenju jutrownych jejkow w tradicionej wóskowej technice. Jara prašany bě tež zaso Ćiskowski dworowy chlěb, čersty z drjewoweje pjecy. Jako dodawek k cokorowemu tykancej poskičeše Nico Thäle słodke plečene pječwo w formje kmótiskeje całty. Za hudźbnu zabawu postarachu so přez připołdnjo Rakečanscy dujerscy muzikanáca. Kulturny wjeršk popołdnja bě Serbska ludowa rejowanska skupina Ćisk. W moderacji multitalenta Měrćina Herrmann pokaza wona tradicionelne a specielne choreograowane serbske ludowe reje. Jako wosebitostka sčehowaše hišće premjera. Prěni króć pokazachu woni wot Helgi Hanschowej nowu choreografowanu a wot rejowarkow a rejowarjow někotre měsacy dołho zwučowanu polku „Jabłońska parlički“. Bě to woprawdze poradżeny swjedžen. **tekst a foto: J. Tesche**

S. Kozel předsyda spěchowarjow SLA

Podobnje druhim towarzstwam je tež Towaršnosć za spěchowanje Serbskeho ludowego ansambla swoju hłownu a wólbnu zhromadźiznu přewjedla, a to dnja 9. decembra 2015. Tež hdyž njeliči naša towaršnosć k wulkim Domowinje přislušacym towarzstwam, je wona tola dosć aktiwna. Přinošuje na příklad k lepsemu dorozumjenju mjez azyl pytacymi a Serbami z tym, zo poskića dźęcom přichadžacych darmotny zastup za dźęcacy program Ptačego kwasa a jich do toho wo Serbach informuje, a to hižo druhe lěto hromadže ze župu Budyšin. Člon towaršnosće pjekar Clemens Brézan je dźěći wospjet z ptačokwasnym pječwom zwjeselił. Tež dołha nóc kultury w Budyšinje dóstanie wot člonow podpěru, z tym zo finančuju wosebite myto fotoweho wubdžowanja. Mjez tym je tež aktualna prezentacija towaršnosće přistupna, a to na webstronach SLA.

Dokelž Jurij Łuščanski po štyriech lětach předsydstwa wjac za tutu funkciju njekandidowaše, wuzwoli so po diskusijsi Sieghard Kozel jako nowy předsyda towaršnosće. Člonovo předsydstwa w swojich funkcijsach zawostachu, jim přidruži so Volkmar Šołta. Wšitcy přítomni wuprachu nowemu předsydźe wuspěšne dźělo.

Zańdżene lěto dwě člonce z towaršnosće wustupištej, jako nowy člon bu Stanij Handrik witany, nawoda Serbskeho folklorneho ansambla Wudwor. Towaršnosć za spěchowanje Serbskeho ludowego ansambla ma tuchwilu 18 člonow.

Lu

Sorabija Lipsk přihotuje 300. róčnicu założenia

Najstarše serbske studentske towarzstwo, Sorabija Lipsk, chce so stać ze zapisanym towarzstwom. To wobzamknychu 19.04.2016 na założenskej zhromadźizne w Lipsku. Na tutu běstaj tež předsyda Domowiny David Statnik a referent Domowiny za kulturne naležnosće a wukraj Clemens Škoda přichwatajoj. Po spočatnym rozloženju, čehodla měla so Sorabija do towarzstwowege registra zapisać dać, wěnowachu so člonovo Sorabije wustawkam, kotrež běchu so w przedpolu nadželali. Tute so po diskusijach wo tym abo tamnym dypku wudospolnichu. Po schwaleju wustawkow pokročowachu z wólbumi předsydstwa, za kotrež mjejachu so po wustawkach pozicje předsydy/předsydk, městopředsydy/městopředsydk a pokładnika/pokładnicy wobsadźić. Tak wuzwolichu Radworčana Jakuba Hantuša za pokładnika; Damian Dyrlich, kotryž bě Sorabiju hižo w zaślosći w Zwiazku serbskich studowacych zastupował, přiwza poziciju městopředsydy. Z předsydka Sorabije pak sta so Francisca Grajcarek, kotař je hladajo na nazhonenja z předsydstwa Serbskeho młodžinskeho towarzstwa Pawk z. t. hižo

w towarzstwowyem žiwjenju zakótwjena. Powšitkownje chce towarzstwo zaručić hajenne serbskich nałożkow a serbskeje kultury w Lipsku. Dale přihotuja so Sorabičenjo na 300. róčnicu studentskeho zjednočenstwa kónč tutoho lěta. To drje budže wjeršk dźelawosće Sorabije 2016/2017.

Za naš jubilej prosymy wšitkich něhdysich člonow Sorabije wo wobrazy ze studentskeho žiwjenja a k tomu snano tu abo tamnu stawizničku ze žiwjenja Sorabije. Tute pósćelé prošu na ► **300letSorabija-Lipsk@gmail.com**. Wutroby dzak.

F. Grajcarek

Na założenskej zhromadźizne Sorabije jako zapisane towarzstwo dnja 19.04.2016 w Lipsku; cyle naprawo předsydk Francisca Grajcarek
foto: Cl. Škoda

PAWK twori zhromadnosć

Na hłownej zhromadźizne Serbskeho młodžinskeho towarzstwa Pawk z. t. loni wobzamknychu člonovo so lětsa wěnować skrúcenju towarzstwa. K tomu dojedžechu sebi člonovo Pawka 02.04.2016 do Drježdžan na tak mjenowany Lasertag. Tutón sport žada sej wot kóždeho jednotliwca zwolniwosć k tworzenju teama a zhromadnemu dźelu, jeli chcedža wuspěšni być. Samsny zaměr ma

tež přichodne kwartalne zetkanje člonow. K tomu přeprošuje předsydstwo PAWKa kóždeho aktiwnego a spěchowanskego člonu towarzstwa na pućowanje do Sakskeje Šwicy. Za tute pućowanje pytamy hišće z pomocu doodle za terminom. ► <http://doodle.com/poll/2aap2bw98zgrnn8c>

Link doodle-lisćiny namakaće tež pod pawcina.blogspot.com abo na našej stronje na facebooku.

Einladung zum Johannisreiten am 19. Juni in Casel

Johannes der Täufer wurde am 24. Juni geboren. Der Nacht vor dem 24. Juni werden deshalb besondere Kräfte nachgesagt. Kräuter und Blumen, vor Sonnenaufgang gepflückt, versprechen Glück, Gesundheit und eine reiche Ernte. Die christliche Welt begeht am 24. Juni den Johannestag/Johanni; es ist der längste Tag des Jahres.

Nur in Casel/Kózle, einem Ortsteil der Stadt Drebkau, hat sich der sorbische/wendische Brauch des Johannisreitens bis heute erhalten und ist Teil des immateriellen Kulturerbes Deutschlands. In diesem Jahr lädt der Traditionsverein Casel e. V. am 19. Juni alle Interessierten herzlich zum Besuch des Johannisreitens ein.

Die Mädchen aus Casel gehen bereits am Samstag Kornblumen sammeln: Jede Kornblumenblüte wird einzeln gepflückt, Tausende werden gebraucht. Am Sonntag gegen 3 Uhr treffen sich die jungen Burschen, um vor Sonnenaufgang Binsen und Seerosen zu ernnten. Die Mädchen treffen sich um 8.30 Uhr an der alten Feuerwehr, um aus den Tausenden

Kornblumen ca. 50 Ranken a 1,5 m zu flechten. Aus den Binsen binden sie den Korpus für die Kronen, an denen Sommerblumen, Rosen, Kornblumen und Seerosen festgebunden werden. Ab 13 Uhr wird im Dorf jede Ranke einzeln an den Johann, in diesem Jahr Tobias Richter, angenäht.

In der Kirche Casel beginnt 13 Uhr der Gottesdienst mit dem Kirchgang der Johannisreiter, die Pfarrer Stephan Magirius segnen wird. Bevor der Johann um 14.30 Uhr sein Pferd besteigt, setzt er die Krone auf. Nun kommen die Begleiter hoch zu Ross und holen ihn im Dorf ab. Mit Blasmusik bewegt sich der Zug, die Mädchen in Tracht, Johann und seine Begleiter zu Pferd, zum Reitplatz außerhalb von Casel. Alle Reiter sind Hobbyreiter, die sich intensiv vorbereitet haben. Auf dem Reitplatz beginnt die wilde Jagd. Im gestreckten Galopp jagt der Johann mit seinem Gefolge an den Zuschauern vorbei, bis seine Begleiter aufgeben. Nun sind die Zuschauer gefragt: Sie müssen versuchen, den Johann vom Pferd zu holen. Jeder versucht, ein Stück von der

Jano w Kózle woplěwaju hyšći tradiciju Jańska rejtowanja. foto: H. Matik

Krone zu erhaschen. Sie ist das Wertvollste. Das erkämpfte Stück, getrocknet über die Stubentür gehängt, bringt Glück und Gesundheit ein ganzes Jahr. Eine Kornblumenranke wird getrocknet und dient als Tee gegen Fieber oder in Alkohol eingelegt zum Reinigen von Wunden u. v. m.

Das Johannisreiten wird mit dem Johannntanz abgeschlossen. Jetzt bekommt der Johann die zweite Krone geschenkt und tanzt mit allen Mädchen. Nach dem Johannisreiten kann auf dem Reitplatz zu Disco-Klängen getanzt werden. Wir freuen uns auf Ihren Besuch.

Die Mitglieder des Traditionsvereins Casel e.V.

Cyły swět je jewišćo

W Texasu před Wendish Museum: Zastupje rjo NSLDZ a w Klętnjanské brašcej drasće městopředsyda Wendish Heritage Society Weldon Mersiovsky foto: NSLDZ

... tak rěka pola klasikarja Shakespeara, a šot by sej myslí, zo budže so serbsce tež jónu w Americe abo druhdže na swěće džiwdželič. Hač dotal smy často z tym wabili, zo přinjesemy „swět“ na serbske jewišćo, w hrajnej dobjě 2015/2016 smy sej naše jewišćo w swěće pytali. W zašlym septembrije poby skupina džiwdželnikow NSLDZ na Wendish Fest w Texasu a wustupi wjacore razy před šulerjemi z klankodžiwdłowej inscenaciju „Cowboy Tom abo dyrdomdej ze zaka“, hercy skupiny Floppy Dolls pak zahrachu pod hesłom „It's trendish to be wendish“ mjez druhim jako wjeršk swjedženja potomnikow

něhydých wupućwarzow před něhdže 600 ludžimi w Serbinje. Lědma domoj dojěši planowachmy hižo dalše jězby. W decembrie wotewrichmy we Łužiskim seminarje w Praze wustajeńcu „,50 lět Serbske džěćace džiwiadło“ a w januaru wustupi skupina Floppy Dolls we wupředatym Divadle w Řeźnické, tohorunja w české stolicy. W aprylu běchmy hosćo Zwjazka němskeje mjeňšiny (BDN) w Danskej a předstajichmy 400 džěćem w tamnišich zakladnych šulach delnjoserbsko-němsku hru „Zgubjone a namakane – Ein Herz und andere Dinge“. A předy hač hrajnu dobu z léčnym džiwiadłom zakónčimy, pakujemy znova naše kófy a jědžemy na Europeadu do Južneho Tirola, zo bychmy tam pokročowali ideju mjezynarodnej inscenacie džiwiadłow narodnych mjeňšin, kotruž smy na zašlej Europeadě we Łužicy nastorčili. To wšo njejsu žane bajki, ale na kózdej jězby bě rjenje kaž w bajce. Wśudże smy hrali a bali - rjane bajki a wérne podawizny a čwak serbskich stawiznow běchu stajnje sobu w kapsy. Wulkotne to dožiwenja za nas a tež za tych, kiž njejsu hišće ženje „žiwe“ serbske džiwiadło widželi. Tajke krasne dožiwenja njemóžeš přetrjechić abo stopnjować, wone wostanu wěčnje w pomjatku a nas tu doma přewodźeja, na příklad hdyž přinjesemy znova swět na

domjace jewišćo. Štóž hraje, tón baje, rěka w serbskim přislowje. Naš wšedny chlěb je hrać a wam to módré z njebja bać. W nowej hrajnej dobje na příklad přeprošamy was wot 15. oktobra na krimikomediju „Do džela zdar!“, z kotrejž budžemy po serbskich wjeskach po puću. Pójče a džiwaće so we wašim džiwiadle!

Madlenka Šolcic

zastupjerka intendantka za serbske džiwiadło

Příndźe na mjezynarodne zetkanje dudakow!

Dnja 19.06.2016 wotměje so na ležownosći Šustec dwora a zeleneje srjedźizny w Trjebinje pola Slepoho lětuše zetkanje dudakow. Něhdže 200 so buskutkowacych z Českje, Pôlskeje a Němskeje budže wot 11 hodžin wopytowarjow z hudžbu, rejemi a spěwom na swjedženskej luce zawjeseleć. K tomu poskićeja so slódne regionalne jědže. K programjej słušaja tež burske wiki a wšelake překwapijenki za džěći. Team organizatorow wjeseli so na wjele wopytowarjow.

Impresum: Naša Domowina - Informacie trěšneho zwjazka • Informacie kšywovatego zwězka • Informationen des Dachverbandes
Tu wozjewjene wosobinske měnjenja njekryja so na kózdy pad z měnjenjom wudawačela. Redakciiski kónč: 06.06.2016

wudawačel/Herausgeber: Zarjad Domowiny • Zarěd Domowiny • Geschäftsstelle der Domowina

redakcija/Redaktion: Póstowe naměsto/Postplatz 2 • 02625 Budyšin/Bautzen • www.domowina.de
Borbora Felberowa
tel. 03591-550 202 • faks: 03591-42408 • e-mail: felber-pr-domowina@sorben.com

lektoraj/Lektoren:
zhotowjenje/Satz: Wórša Šoćina, Erwin Hanuš
Lausitz-Grafik, Melanie Kotissek • cíšć/Druck: Graphische Werkstätten Zittau GmbH
„Našu Domowinu“ namakaće w interneće pod www.domowina.de ► mediateka
Domowina spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotaž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka,
Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.